

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 8 Martiu 25 Febr. 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tac'sa timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA. Transilvani'a.

Pr. Z. 235/1868

An

die L6bliche Redaction der „Gazet'a
Transilvaniei“

hier.

Nachdem das rom6nische Blatt: „Gazet'a Transilvaniei“ noch immer eine verfassungsfeindliche Richtung verfolgt, so wird die L6bliche Zeitungs Redaction in Folge des 6ber Auforderung vom 24. Februar l. J. Z. 392 Sr. Excellenz des Herrn k. ung. Justitz Ministers anher gelangten hohen Erlasses vom 27. Februar l. J. Z. 131, Sr. Excellenz des k. siebenb. Commiss6rs Hrn. Grafen P6chy und im Nachhange zu den hier6mtlichea Erl6ssen vom 21. Mai, 1. Juli, 26. November 1867, Pr. Z. 416. 529, 994, ernstlich angewiesen, nur solche Artikel in das politische Blatt „Gazet'a Transilvaniei“ aufzunehmen, welche mit dem Gesetze und mit der Verfassung im Einklange stehen. Kronstadt, am 2. M6rz 1868.

Das Magistrats-Pr6sidiu m.
Fr. Fabricius m. pr.

Brasiovu 6 Martiu. Momentele politice, ale caroru aeru infectatu e greu de respiratu, trebuie se ne traga atentiunea la orice eventualitati ar' put6 esi din ele. — C6 unii, ce locuim in fundulu regiu avemu nu numai curiositate, ci chiaru si unu feliu de necesitate a tiene in curentu pe publiculu cetitoriu despre miscarile si intentiunile natiunei sasesci. Scimu, ca universitatea protestandu in contra denumirii comitelui provisoriu a tramisu representatiune la Maiestate pentru sustinerea natiunei sasesci in intregulu seu dreptu municipalu si constitutionalu, dupa cum l'a posediatu ab antiquo; scimu, ca a tramisu o petitiune de asemenea cuprinsu si la diet'a din Pest'a prin deputatii Sibiiului. Acum vedemu, ca tocma in 4 Mart., candu diurnalulu juniloru sasi „Sieb. Bl6tter“ -si incepe diurnalulu cu „binevenire“ pentru noulu comite Mauritiu Conrad, fericitanduse de ac6sta alegere facuta prin in. regimu si Maiestate, „Herman. Ztg.“ vine totu cu datu din 4 Martiu diu'a, candu se astept6 sosirea noulu comite, si incepe numerulu cu publicoarea representatiunei catra Mai. Sa, pe care o asterne magistratulu si comunitatea Sibiiului ei in care isi apera dreptulu ce'lu are natiunea sa'6sca si municipiulu Sibiiului c6 municipiu primariu la alegerea comitelui pe vi6tie, plangunduse, ca s'a denumitu unu comite provisoriu, pre candu dupa legile sustat6rie judele regiu alu Sibiiului alesu legalminte e comite vice-gerens s6u suplinitoriu dupa constitutiune, si elu singuru are dreptulu si oblegaminta a purt6 oficiulu de comite, pana candu prin alegere constitutionala se ocupa acestu postu, prin armare dice represent., ca inlocuirea provisoriu a demnitatii de comite privita constitutionaluminte nu e ertata, de unde prin denumirea ac6st'a e pusu in cestiune dreptulu alegerii constitutional de comite. Acestu oficiu de comite alu natiunei e o creatiune a privilegiulu Andreanu, dice representatiunea, si e statu de anticu c6 si insasi natiunea, care numai prin infintiarea acestui oficiu incep6 a fi poporu unitu, 6r' cu punerea in cestiune a oficiulu acestuia, se pune in cestiune si existenti'a natiunei sasesci. Aceste drepturi spriginite de atatea privilegia, ce se cit6za, form6za o parte esentiala a constitutiunei municipale sasesci, care astadi susta in6a in deplin'a s6 putere si nu e

p6te modific6, decatu numai pe calea constitutionala cu liber'a invoire a natiunei.

„Prin diplom'a inaugurala emisa de Mai. V6stra si sigilata prin juramentulu de incoornare cu solenitate, cu deosebire prin punctulu ei alu 5-lea, Mai. V6stra ati binevoitu pr6 induratu a garant6 constitutiunea Ungariei si a tieriloru anecse, si libertatile legalu sustat6rie, privilegiale si datinele legali ale Ungariei si ale tieriloru anecse a le acord6.“

„Constitutiunea municipala sas6sca e o parte intregit6ria a dreptulu publicu, o parte intregit6ria a constitutiunei tieri Ard6lului, cuprinsa in pr6 inalt'a diploma inaugurala, prin urmare sustinerea ei nevatamata e garantata totudeodata prin diplom'a inaugurala.“

Petitiunea se finesce cu rugaminta:

„Mai. V6stra c6 celu mai inaltu protectore alu dreptulu si alu legii, in dr6pta considerare a pr6 umilitei n6stre representatiuni, se binevoiesca pr6 graciosu a ne restitui si sustien6 dreptulu celu v6tatatu si pe icilitatu alu natiunei sasesci si alu publiculu Sibiiuanu.“

Representatiunea e datata din 27 Febr. 1868. Noi am scosu din ea numai suulu. —

Asia universitatea si representanti'a natiunei sasesci a luat pentru aperia drepturiloru avute 2 cali, un'a, calea petitiunii si a representatiunii dupa dreptulu municipalu de adreptulu la Maiestate, 6r' a 2-a calea formalu prin tramierea petitiunii la diet'a din Pest'a. Prin urmare a luat calea activitatii formale, singuru numai in numele natiunei sasesci. S'a luat pentru s6u in contra legei si constitutiunei? dic, et eris mihi magnus Apollo. —

Program'a sasiloru juni, s6u a unionistiloru inca trebuie cunoscutu.

In 1 a Martiu tienu ocaalalta partita a sasiloru juni o adunare in Sibiu pentru a se uni la fipsarea unei programe pentru activitatea loru viit6ria. Program'a sta din 8 puncte:

1-le punctu suna, ca in urmarea uniiu Ard6lului cu Ungari'a recunoscuta de t6ta natiunea sas6sca si teritoriulu administrativu sas6sca a intratu intr6 marginile legiloru din 1848 si prin urmare li se striforma constitutiunea municipala de statu in constitutiune reprezentativa.

2. C6 pasu de transitiune in constitutiunea reprezentativa se pimesce: ca universitatea natiunei sasesci se se mai adune odata, asia cum e, spre a proiect6 o lege de alegere liberala de unu soiu cu otarile legei din 1848. Pe temeiulu acestei lege de alegere intarite pe cale constitutional se se adune apoi o universitate a natiunei ad hoc, pentru a prelucr6 o lege comunalu in sensulu principialoru din 1848 si se se supuna spre intarire.

3. Sustinerea nestirbata a autonomiei natiunei sasesci este tienu'a, care noi odata nu trebuie se se p6rdia dinaintea ochiloru. Spre pastrarea acestei autonomii e de lipsa:

a) Organismulu autonomu alu comunelor sasesci, alu scaunelor si districtelor, dimpreuna cu comunitatile loru liberu aless de catra poporu, care remanu sustienute.

b) Teritoriulu sasiloru transilvani statatoriu din 9 scaune si 2 districte se formeze unu municipiu unitu si nedespartitu.

c) Intregulu municipiu se fia reprezentatu prin universitatea natiunei cu comitele in frunte. (Asia oum suntu si cum au mai fostu)

d) Dreptulu natiunei de a-si alege comite remane sustienutu nevatamatu, numai alegerea pe viitoriu se nu se faoa pe vi6tie, ci numai pe unu timpu tiermuritu putenduse si realege.

e) Universitatea natiunei se aduna de 2 ori pe anu; deputatii se alege pentru fiecare sesiune si nu pimescu instructiuni. Siedintiele chiaru si cele economice suntu publice.

4. Avera natiunei sasesci e proprietate

eschisiva a natiunei sasesci; — administrarea ei sta sub control'a universitatii natiunei.

5. Limb'a oficiala in laintrulu intregulu municipiu, precum si a scaunelor si districtelor in comerciulu seu reciprocu oficialu remane cea germana.

6. Autonomi'a besericea ev. augsburgice in sensulu legiloru din 1848 remane garantata, si nedependenti'a ei pe terenulu legislatiunei besericesci si scolare ascurata.

7. Desdaunarea diecimelor preotimii sasesci pentru totu viitorulu e a se recunosoe c6 o sarcina a statulu.

8. Modulu, cum au locuitorii sasimei a-si tramite representanti in diet'a ungr6sca este si remane in competenti'a legislatiunii tieri, totusi trebuie se se luere cu circumspectiune, c6 si pe viitoriu se se al6ga din cercurile sasesci celu pucinu 22 deputati, inse pre catu va fi cu putintia luanduse dr6pta privire la numerulu poporatiunii si la o adeverata representantia de interese.

Aceste puncte comitetulu alesu de catra partit'a sasiloru juni in Sibiu le publica si prov6ca pe toti partisanii loru din t6ta sasimea, c6 se'si d6 parerile in organulu seu de partita sol.

Din cuprinsulu acestui programu vedemu, ca si ac6sta partita vr6 a lupt6 pentru drepturile natiunei sale intocma c6 si ocaalalta partita, care inca recunosoe necesitatea unei reforme corute de timpulu presentu in constitutiune. —

Urm6za c6 se ne asiadimam si noi romanii in autonomi'a natiunei n6stre in tocma dupa dreptulu ei primitu si sanctionatu de Maiestate, care nu ni se dede din gratia simpla nemeritata, cum voru unii in beti'a ideelor loru a afirma, oi dupa celu mai mare meritu de credintia si alipire catra tronu si cor6n'a reg6sca, candu ilu surp6 inimicii. —

Amu publicatu aceste porniri deodata, pentruca nu mai potemu alege adi, ce e cu si ce e in contra constitutiunii, ca-ce acestu ouventu se afla in gur'a tururoru, dar'a numai celu atotopotinte p6te sci, ca in finea fineloru, care va fi scrisa in cartea eternitatii si ce, oatu si care in ceea a problematiculu viitoriu. — R.

Tocma citimu, ca noulu comite provisoriu Mauritiu Conrad, care a sositu prin Clusiu la Sibiu, se pregatesce unu banchetu pe dumineca. —

Clubu democraticu. In septeman'a trecuta se tienu si in Clusiu o adunare constituanta pentru unu clubu democraticu, c6 o ramura cu celea din Ungari'a. Conchiamarea 7ea se facuse prin placate tiparite si impartite. O mare multime se adun6 in sal'a redutulu, betrani si teneri, unde se citi si scri6roa lui Szil6gyi Virgiliu, scrisa catra dep. B6sz6rmenyi in caus'a democratice. — Se afla si lege de reuniuni? — In confusiunea ac6sta babilonica numai scimu ce e lege si ce nu. —

(Urmarile betiei si ale prostiei.) Dincolo de orasiulu Desiu la Ilond'a mare s'a intemplat un'a din cele mai infricosiate nenorociri. Nisce nuntasi din altu satu avendu se tr6ca la Ilond'a tramisera mai anteu dupa datin'a stravechia doi oslaretii inainte, 6ra ei intr'aceea se apucara se j6ce ardelenesce pe giati'a Somesiului. Pre candu s'au re'ntorsu cei doi calaveti n'au mai affatu nici o urma de nuntasi, pentruca spargunduse ghiati'a cu ei, toti s'au innecat, in oatu numai unu petecu din imbracamentea sarmanei mirese mai remase acatiatu de unu ghiatiu.

Ac6sta scire o avemu dupa „M. Polg6r“.

